

Касич А.О.

доктор економічних наук, професор
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна

Куш К.А.

магістр

Циган К.А.

студентка

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
м. Кременчук, Україна

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА АНАЛІЗУ СТІЙКОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Інтернаціоналізація та глобалізація, які проявляються в уніфікації вимог до продукції та процесів виробництва, призводять й до уніфікації інших внутрішніх підсистем та процесів, в тому числі, облікових, аналітичних, складання звітності.

Питання реформування обліку та адаптації процесів складання фінансової звітності до вимог міжнародного середовища, в тому числі через призму проблем, які виникають, розглядається вченими, зокрема в роботах [1; 3-5]. Серед найбільш складних проблем вказані: збереження процедур складання звітності і за ПСБО, і за МСФЗ; необхідність подальшої адаптації процедур обліку та звітності до міжнародної практики, інші.

Відповідно до поетапної адаптації фінансової звітності повинні відбуватись і зміни у методиках аналізу результатів діяльності підприємства. Саме тому, завданням даного дослідження є визначення напрямів удосконалення методики аналізу результатів діяльності у відповідності зі змінами складу та структури основних фінансових звітів.

В Україні впродовж останніх десятиліть відбувається поетапна адаптація процесів складання фінансової звітності до вимог міжнародного середовища. Вона проявилась в удосконаленні структури та форми подачі інформації. Ще одним важливим напрямом удосконалення стало розширення переліку звітів, які складають українські підприємства. Так, окрім фінансової звітності, складні корпоративні структури складають консолідовані звіти; підприємства, які виходять на фінансові ринки з акціями – звітність зі стійкого розвитку. Найбільш перспективний напрям удосконалення процесу складання звітності є складання нових звітів, в тому числі, звітів зі стійкого розвитку, на чому наголошено у роботі [2]. Це стало відповіддю на:

по-перше, впровадження концепції стійкого розвитку у практику управління, що розширило важливість оприлюднення інформації в тому числі щодо екологічних параметрів діяльності підприємства та його поводження з персоналом;

по-друге, розширення спектру інформації, яка вимагається від підприємств на фондових ринках;

по-третє, виникнення потреби у застосуванні більш широкого кола показників для аналізу, оскільки кризові явища, властиві для глобальної економіки впродовж вже декількох десятиків років вимагають розробки більш ефективних методів прогнозування та планування;

по-четверте, необхідність удосконалення бізнес-моделі підприємства і саме нефінансова звітність забезпечує формування комплексу інформації, необхідної для цього.

Звіт про стійкий розвиток – це документ, у якому представлено інформацію щодо основних економічних результатів діяльності у поєднанні з показниками екологічної та соціальної відповідальності. Для складання цього типу звітності існує два напрями реформування облікових процедур: виокремлення нового напрямку обліку та розширення

традиційних облікових процедур задля фіксації інформації про екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємства, які набули особливого значення у сучасних умовах.

Як свідчить зарубіжна практика, ті підприємства, які використовують сучасні методики аналізу, мають більше можливостей для оптимізації своєї діяльності, аніж при використанні самих лише традиційних методів. Проте ці можливості мають місце лише у разі правильного вибору оціночного методу, адаптації його до особливостей діяльності певного підприємства і сприйняття самими працівниками. Загалом вивчення досвіду складання звітів про стійкий розвиток зарубіжними компаніями дозволяє виокремити певні особливості: по-перше, вони містять деталізовану інформацію щодо пояснення бізнес-операцій, зокрема, інформація щодо постачальників, процесу виробництва, кращих зразків продукції, клієнтів тощо; по-друге, комплексну та розширену інформацію містять розділи щодо екологічної та соціальної відповідальності підприємства.

Для українських підприємств ці два напрями є складними для формування та потребують удосконалення організації обліку. Екологічні витрати в сучасних умовах виступають важливим індикатором впровадження сучасних технологій та умовою зниження негативного впливу підприємства на оточуюче середовище. Саме тому, цей аспект аналізу набув значимості та представлений набором показників щодо обсягів споживання води та енергії, здійснення різноманітних викидів, зменшення енергоспоживання тощо. Показники із соціальної відповідальності підприємства, які охоплюють не лише показники витрат на оплату праці, а й витрати на підвищення кваліфікації персоналу, здійснення різноманітних соціальних програм, свідчать про розуміння підприємством значимості інтелектуального капіталу для розвитку. Саме ці два напрями, окрім формальної організації аналізу, потребують облікових процедур, а їх основою має стати активізація цих напрямів діяльності, оскільки на українських підприємствах і соціальні заходи, і заходи зі зниження впливу на навколишнє середовище фінансуються за залишковим принципом. Основними причинами низького рівня запровадження нових методик аналізу у вітчизняну практику є: складність розуміння методики розрахунку сучасних показників; виникнення проблем під час збору первинної інформації (як фінансової, так і нефінансової); неналежний рівень підготовки персоналу, який має займатися розрахунками відповідних показників.

Таким чином, процеси адаптації фінансової звітності до міжнародних вимог визначають необхідність удосконалення існуючих методик аналізу результатів діяльності. Так, складання звітності зі стійкого розвитку визначає необхідність посилення таких напрямів аналізу як аналіз екологічної та соціальної відповідальності. Доповнення аналізу економічних результатів цими напрямками дозволить сформувати бачення комплексної оцінки діяльності підприємства.

Список використаної літератури

1. Должанський, А.М. Сучасні вимоги до фінансової звітності виробничих підприємств / А.М. Должанський, Ж.І. Ференс // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.4. – С. 201-216.
2. Єфименко Т.І. Запровадження інтегрованої звітності та реформування бухгалтерського обліку в умовах інтеграції / Т.І. Єфименко // Фінанси України. – 2014. – № 10. – С. 7-23.
3. Касич А.О. Звіт про стійкий розвиток як аналітичний інструмент формування корпоративної соціальної відповідальності / А.О. Касич, Я.Ю. Яковенко // Ефективна економіка. – 2014. – №10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com>.
4. Касич А.О. Проблеми впровадження МСФЗ в Україні та шляхи їх вирішення / А.О. Касич, Я.Ю. Яковенко // Облік і фінанси. – 2013. – № 1. – С.128-132.
5. Циган Р.М. Перспективи переходу України до міжнародних стандартів фінансової звітності / Р.М. Циган, І.В. Кашуба // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2009. – №1(47). – С.145-147.